

Οι τρομοκράτες με τον σταυρό

Ποιες είναι και πώς δρουν οι παραεκκλησιαστικές οργανώσεις

Τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στους δρόμους της Αθήνας με αφορμή την προβολή της ταινίας του Σκορτσέζε ο «Τελευταίος Πειρασμός» θύμιζαν έντονα το «κυνήγι των μαγισσών από την Ιερά Εξέταση, στη σκοτεινή περίοδο του Μεσαίωνα. Ποιοι είναι οι οργανωτές αυτών και άλλων παρόμοιων εκδηλώσεων και ποια σχέση έχουν με την επίσημη Εκκλησία; Σ' αυτά τα ερωτήματα απαντά ο σημερινός φάκελος του «Βήματος», επιχειρώντας μια ακτινογραφία των παραεκκλησιαστικών οργανώσεων, της ιδεολογίας τους, της δομής τους και των προσατών τους.

Ο θρησκευτικός «αριστερισμός»

Του Γ. Λακόπουλου

Ο ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ ο Βλαντίμιρ Ίλιτς Λένιν είχε διαγνώσει, σαν καλός μπολσεβίκος που ήταν, ότι ο «αριστερισμός» αποτελούσε στον καιρό του την «παιδική ασθένεια του κομμουνισμού». Κάπου 64 χρόνια από τον θάνατό του, διαπιστώνουμε ότι ένας άλλος «αριστερισμός» - ο θρησκευτικός - αποτελεί τη «γερωνική ασθένεια του χριστιανισμού». Οι συγκρίσεις δεβιαίως είναι αδιανόητες, αλλά υπάρχει ένας κοινός παρονομαστής: τα πάσης φύσεως «δόγματα» είναι καταδικασμένα να γεννούν τους «εξτρεμιστές» τους.

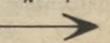
Τα τελευταία χρόνια διαπιστώνουμε ότι ο «θρησκευτικός αριστερισμός» προβάλλει στο προσκήνιο με εκδηλώσεις ασύλληπτες για τον απλό θρησκευόμενο άνθρωπο. Η αξίωση να «ρίπτονται στην πυρά» όσα και όσοι δεν τελούν υπό την εγγραφή του έχει διαμορφώσει ήδη κάποιες συγκροτημένες ομάδες, που θα μπορούσαν να ονομαστούν «χούλιγκανς του Ιησού». Κι αυτό το φαινόμενο έχει τις ρίζες του στον ιδιότυπο θρησκευτικό φανατισμό των παρυφών της εκκλησιαστικής δομής που είναι γνωστές με τον όρο «παραεκκλησιαστικές οργανώσεις».

Αυτές οι «δυναμικές μειοψηφίες» είχαν πάντα μια ακαθόριστη σχέση με την επίσημη εκκλησία. Η παρουσία των «σταυροφόρων» τους, που διαδηλώνουν με ανησυχητική συχνότητα εσχάτως στους δρόμους της

Αθήνας, δεν υπόκειται στους κανόνες εκδήλωσης του «αυθορητισμού» κάποιων θρησκοόληπτων. Αποτελεί στην ουσία το πεδίο στο οποίο αναδιατάσσονται οι δυνάμεις της παραεκκλησιαστικής εξουσίας, σε μια προσπάθεια να επιτύχουν κάτι απλό: να ξεπεράσουν την κρίση τους.

Συνήθως αυτές οι προσπάθειες συνοδεύονται από «οργανωμένη βία», ακριβώς γιατί στο εσωτερικό αυτών των οργανώσεων η πίστη έχει μετατραπεί σε ιδεολογία και τρόπο ζωής. Οι υστερικές φιγούρες, που ξήλωναν στις 13 Οκτωβρίου τις οθόνες των αθηναϊκών κινηματογράφων, δεν απειλούσαν ούτε τον κύριο Σκορτσέζε - τον οποίο αγνοούν άλλωστε - ούτε την ταινία του. Απειλούσαν ευθέως τους θεατές της και κατά πρόεκταση την κοινωνία, εκδηλώνοντας την ψυχοπαθολογία του καταπιεσμένου ατόμου, που έχει μπερδέψει τις πεποιθήσεις με τις νευρώσεις του.

Αν κυριαρχεί κάτι σ' αυτές τις εκδηλώσεις του «εκκλησιαστικού παρακράτους» δεν είναι το ακραίο θρησκευτικό συναίσθημα αλλά το ομαδικό παραλήρημα των «θεοκρατικών αδιεξόδων», μιας μερίδας πληθυσμού που θρησκευεί με καθυστέρηση μερικών δεκαετιών, αν όχι και αιώνων. Η επιθετικότητα που χαρακτηρίζει τους «διαδηλωτές του Θεού» ισοδυναμεί με «καθήκον ανατροπής» της ιστορικής σχέσης ανάμεσα στην κοινωνία και την εκκλησία. Πιο απλά, ισοδυναμεί με μια τάση να ανατραπούν οι συσχετισμοί

Η απεικόνιση του Σωτήρος

Του Andre Chastel

ΑΠΟ ΜΙΑΝ άποψη, ολόκληρη η ιστορία της Εκκλησίας συνδέεται με την απεικόνιση του Σωτήρα. Πρώτα με τη συμβολική μορφή, όπως με το ιδεόγραμμα του ιχθύος («Ιη-»

σούς Χριστός Θεού Υιός Σωτήρ»). Κατόπιν με τη μορφή του Καλού Ποιμένα, όπου, σε παλαιохριστιανικές σαρκοφάγους, ο Ιησούς εμφανίζεται για μοναδική φορά ως έφηρος.

Στην τελευταία εικονογραφία που ακολουθήσε τους επόμενους αιώνες στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, η προσοχή στράφηκε είτε στο Θείο Βρέφος είτε στον Ιησού του ημίμορφου δίου. Πρόκειται ανιστάσια για τους δύο πόλους της Ενωάρκωσης και των Παθών, όπου συγκεντρώθηκε η πίστη των Χριστιανών με τη βοήθεια των εικόνων.

Σε αντίθεση με τη Βυζαντινή εικόνα, που επικεντρώθηκε σε μάλλον αμετάβλητα στερεότυπα, η Δυτική εικόνα καταδόχως μετά τον 13ο αιώνα μια τεράστια ποικιλία εικόνων. Η τέχνη των ζωγράφων και γλυπτών εξανθήθηκε με σεβασμό την απεικόνιση του Ιησού. Ο Εσταυρωμένος έγινε αντικείμενο πολλών παραλλαγών, που τόνιζαν είτε την ομορφιά του γιμνού σώματος και είτε τα στίγματα του μαρτυρίου.

Ορισμένοι θεολόγοι ανησυχούσαν για την ποικιλία των απεικονίσεων, φοβόμενοι μήπως παρερμηνεία ο δαίμων για να εκτρέψει τις ευλαβείς σκέψεις των πιστών προς ασεβείς ή και αιωχρές σκέψεις. Αυτό αφορούσε τόσο τους άδρες ενόπιον των απεικονίσεων αγίων θηλικού γένους όσο και τις γυναικές στη θέα της γύμνας του Εσταυρωμένου. Οι Διαμαρτυρόμενοι δέβαια καθήρσαν όλες τις θρησκευτικές απεικονίσεις χωρίς εξαίρεση και περιορίστηκαν στη μουσική και τη χοροδία.

Αναρωτιέται όμως κανείς γιατί, στη διάρκεια των θρησκευτικών πολέμων, οι εικονοκλάστες καταφέρθηκαν με τόση μανία κατά των αγαμάτων του Χριστού και της Παρθένου που δεν ήταν κατ' ανάγκη ηρωϊκά; Φανταίνεται ότι η καταστροφική μανία όφειλε από τον φόβο μήπως υποκρίνει ο καταστροφισμός στον περασικό κάποιας δεοδαμολογίας.

Μια «ερφή» εικόνα δέχεται πάντοτε στο επίκεντρο μιας διαμάχης: Να την καταστρέψει κανείς για πάντα ή να την διατηρήσει, κινδυνεύοντας να υποκρίνει σε πλάτες φανατισμού, πράγμα που επιβεβαιώνει για άλλα μια φορά την ανισχυτική εξουσία μιας απεικόνισης.

Ο θρησκευτικός «αριστερισμός»

στον ευνότερο παραεκκλησιαστικό χώρο και να αναλύουν τη διειδίθησή του «επιθετικό θρησκευτικό ηγέτες».

Η κοινωνική μιζέρια και η θεολογική χρεοκοπία των ηγετικών ομάδων στις «παραδοσιακές» παραεκκλησιαστικές οργανώσεις φέρνουν στο προσκήνιο κάποιους δυναμικούς αντικαταστάτες τους, που υποσώζουν τα «διασώσουν την πίστη» απέναντι σε κινδύνους που οι ίδιοι κατασκευάζουν σε κάποιες αιθουσες, φωτισμένες με κερά. Η φερεγγυότητα τους συνίσταται στην επιδειξία με την οποία αναδύονται το «σπινδρομο της κατακόμβης» σε όσους τους ακολουθούν.

Αποδείξη: Σε έκτακτη έκδοσή της στις 18-10-88, η εφημερίδα «Ορθόδοξος Τύπος» προβάλλει την ακλόνητη αναρχιστική προτροπή: «Ας γίνουμε 'παρνομικοί' διά Χριστόν και ας περιφέρουμε τα στίγματα και τους ονειδισμούς Του. Πολλοί άγιοι θα ήθελον να ζήσουν εις τας χαλεπές ημέρας μας, διά να λάβουν πολιτμωσμένα στεφάνια. Ίσως η αθηναική άσραλτος ποτιθή με αίμα χριστιανικών. Μια "Εκκλησία" ες άλλον που δεν δικάζει, δεν είναι Εκκλησία-α!!!

Η «μομφαβενική» προέλιξη - προτροπή σε... αμαρτία αυτοθυσία, με ανάλλαξη τα αντίστοιχα «πλάσμα του Προφήτη», η κατασκευή μιας «δικαίωσης» - άρα... υπαχούσας - εκκλησίας και η υπόσχεση της αρμοποίησης παραπέμπου μοιραία στους μηχανισμούς που υποκονούν οι οργανώσεις του «θρησκοληπτικού κινήματος» των τελευταίων ετών, το οποίο συναντούμε στους δρόμους πλέον

να υπερασπίζεται τις χορτολιδοεικές εκτάσεις των μοναστηρίων, να αποκριθεί τον «σατανά του ΕΚΑΜ», να αξιώνει την καταστροφή σχολικών βιβλίων ή να διαλύει κινηματογραφικές προσόδες, στο όνομα του Θεού, αλλά ερήμην της επίσημης εκκλησίας.

Αυτό το «κίνημα» τείνει να ξεπεράσει πλέον την «ιστορική ηγεσία» του, τις κάποτε πανίσχυρες «χριστιανικές αδελφότητες» του «Σωτήρος» και της «Ζωής», και να συσπειρωθεί γύρω από «νέες δυνάμεις», χωρίς όμως να αποσυνδεθεί από το παρελθόν του, που το θέλει να συμπεριλάβει με τις πιο σκοταδιστικές δυνάμεις του τόπου και τα πιο καθυστερημένα κοινωνικά «πρότυπα». Οι σχέσεις των παραεκκλησιαστικών οργανώσεων «Σωτήρ» και «Ζωή» με το μετεμφυλιακό παρακράτος, με επιφανείς της δικτατορίας και με ακροδεξιά κύκλωμα διατηρείται, μαζί με την φανατισμό, την αποστροφή στην κοινωνική εξέλιξη, την εσωστρέφεια και την αναγόρευση της θεολογίας σε στάση ζωής, υποκριτική ή πραγματική.

Παρ' ότι ο ομφάλιος λώρος με το «ένδοξο παρελθόν» και τους, υπό παραμην, παράγοντες του «Σωτήρος» και της «Ζωής» διατηρείται, οι προταγωνιστές των επεισοδίων δεν ανήκουν σ' αυτές τις οργανώσεις. Τις δυναμικές επιχειρήσεις οργανώνουν και κατευθύνουν κάποιον νέοι μηχανισμοί, που είτε τώρα αντηνίστανται είτε προσπαθούν να δημοσιογραφούν νέους συσχετισμούς, με νέες μεθόδους. Οι το αξιοπιστότερο είναι ότι η εμφάνισή τους στο προσκήνιο συνδέεται με επιθέσεις εναντίον της αρχικής «μήτρας» των παραεκκλησιαστικών οργανώσεων, από τις οποίες προήλθαν.

Η ανερχόμενη δύναμη του παραεκκλησιαστικού χώρου, που πρωταγωνιστεί στις δυναμικές εμφανίσεις των τελευταίων ετών, είναι πλέον μια ομάδα θεολόγων, ιερομόνων, μητροπολιτών και μοναχών, που συσπειρώνεται γύρω από την εφημερίδα «Ορθόδοξος Τύπος». Εκδότης της φέρεται ο κ. **Ευθύμιος Βασιλόπουλος** και «διευθυντής συντάξεως» ο κ. **Παντ. Κατσαράκης**, αλλά ο πραγματικός ιδιοκτήτης είναι η παραεκκλησιαστική οργάνωση «Πανελλήνιος Ορθόδοξος Ένωσις», που εδρεύει στην πλατεία Κάνιγγος.

Η εφημερίδα έχει μια προϊστορία 30 περίπου ετών και η έκδοσή της συνοδεύθηκε με ομορφότερες επιθέσεις κατά του **αρχιεπισκόπου Μακαρίου**. Ο ρόλος της, όμως, ισχυροποιείται στις αρχές της δεκαετίας του 1980, όταν αρχίζει να συνεργάζονται στις σελίδες της τις απόψεις των πλέον φανατικών παραεκκλησιαστικών «παραγόντων». Το πραγματικό επιτελείο της πρόκειται να αναζητηθεί στις Θεολογικές Σχολές της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας, όπου δρουν ακόμη καθηγητές με παραεκκλησιαστικό παρελθόν ή στενές σχέσεις με τη δικτατορία. Σ' αυτούς συγκαταλέγονται ο «εισηγητής» της χούντας κ. **Π. Χρήστου**, που εκδιώχθηκε δεκάδια από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, άφησε όμως στο πόδι του τον καλού βοηθό του κ. **Θ. Ζήση** και Οικουμενικό Πατριάρχη, ως διευθυντής του ιδρύματος της **Μονής Βλατάδων**. Στην Αθήνα υπάρχει μια ομάδα υπερπληρωμένων καθηγητών της Θεολογικής Σχολής, με πιο επιφανείς τους κκ. **Φεδά, Οικονόμου και Βούλγαρη**.

Από τον «Ο.Τ.» ξεκίνησαν τα

«Ο Ιησούς ως φαίνεται ήταν άγαμος»

Του Jacques Pohier, θεολόγου

ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ της Καινής Διαθήκης επιδεικνύουν μια πλήρη αδιαφορία γι' αυτό που ήταν ή δεν ήταν η σεξουαλική ζωή του Ιησού Χριστού. Και αυτό μπορεί να φανεί σε ορισμένους ως περισσότερο αναπάνταξο ακόμη και από την τανία που καταδικάζουν.

Φυμάια την έκκλησή μου όταν διάβασα για πρώτη φορά αυτή τη φράση ενός διάσημου ερμηνευτή των Γραφών, του **Ζακιμ Ζερεμιά**: «Ο Ιησούς, ως φαίνεται, ήταν άγαμος».

Δεκαετίες ολόκληρης χριστιανικής ζωής και μελέτης της θεολογίας είχαν ενισχύσει σε μένα την εντύπωση που θεωρείται αντονθή σχεδόν σε όλους τους Χριστιανούς. 'Ότι δηλαδή ο Ιησούς ήταν άγαμος.

Όμως ο Ζερεμιά γράφει την Καινή Διαθήκη απ' άκρου εις άκρον. Και έτσι θα γνώριζε πολύ καλά ότι ποιθενή η Νέα Διαθήκη δεν αναφέρει αν ο Χριστός ήταν έγγαμος ή άγαμος.

Η σιωπή αυτή είναι εκπληκτική, δεδομένου ότι σε ένα και μοναδικό εδάφιο (του κατά Ματθαίον Ευαγγελίου) ο Χριστός αναφέρεται στους ενούχους σχετικά με την αγμία.

Όταν ο απόστολος Παύλος (στην προς Κορινθίους πρώτη επιστολή) συμβουλεύει τους Χριστιανούς της Κορίνθου να παραμένουν άγαμοι (εφόσον η επικείμενη επάνοδος του Χριστού και το τέλος του κόσμου καθιστούσε περιττές όλες τις ανθρώπινες ανασχολήσεις), επικαλείται σαφώς το δικό του παράδειγμα. 'Όχι εκείνο του Χριστού.

Αν οι πρώτες χριστιανικές κοινότητες είχαν προσδώσει ιδιαίτερη σημασία στην αγμία του Ιησού, τότε δεν θα είχαν ήταν η ευκαιρία να

τελευταία χρόνια οι πιο δυναμικές παραεκκλησιαστικές εκδηλώσεις, αλλά και οι σκληρότερες επιθέσεις κατά της πολιτείας, της κοινωνίας και της επίσημης εκκλησίας. 'Ετσι, η εφημερίδα κατόρθωσε να αναγορευθεί σε ιδεολογικό καθοδηγητή του χώρου και εξασφάλισε τη συνεργασία ισχυρών παραγόντων του, όπως είναι ο μητροπολίτης Φλωρίνης κ. **Ανγουστίνος Καντιώτης**. Οι επιφορές της συμπεριλαμβανόν τις οργανώσεις που κινούν το «Βορειοηπειρωτικό» εντός της χώρας, με πρώτους τον Μητροπολίτη Κόνιτσας κ. **Σεβαστιανό**, την Επισκοπή Βορειοηπειρωτικού Αγώνα (στην οποία τύπος προεδρείο ο αρχιεπίσκοπος κ. **Σεραφείμ**), τους «Φίλους των Πολιτών» και την φρονητική-βιοροληπτική οργάνωση ΣΦΕΒΑ, κάποιους παλαιούς μοναχούς και ακραίες παράγοντες των άλλων παραεκκλησιαστικών οργανώσεων. Με το «Βορειοηπειρωτικό» συνδέθηκε και με τις αντίστοιχες οργανώσεις ομογενών της Αυστραλίας και κυρίως των ΗΠΑ, όπου τελευταία άνοιξε δύο διδύμοι κεί, ένα στη Βοστώνη και ένα στη Ν. Υόρκη.

Η εφημερίδα επιτίθεται πολύ συχνά σε κάθε ανανεωτική θρησκευτική κίνηση, με προτίμηση τους νεοορθόδοξους και τον μοναχισμό του Αγίου Όρους, αλλά και σε οργανώσεις όπως είναι η ΧΑΝ και η ΧΕΝ, τις οποίες θεωρεί «μασονικές». Φιλοδοξεί να επιτελέσει την Κοζήνη, τον Αμνίτα και αλλού, ο γνωστός για τον φανατισμό του ιεραρχής ποστιά με ως έδρα του την Αθήνα, όπου έχει εγκαταστήσει το στρατηγείο του στην οδό Ζωοδόχου Πηγής 44 και στο «κτίμα αναψυχής» της Παλλήνης, από όπου διευθύνει τους οπαδούς του, μέσω των θεαματικών παρεμβάσεων του στην Ιερά Σύνοδο και της εμπερησιακής

αρθρογραφίας του στα περιοδικά «Κιτριάκη» και «Χριστιανική Σπίθα», που εκδίδει ο ίδιος.

Παραεκκλησιαστική δράση έχουν και τα μοναστήρια των παλαισημερολογιτών, που υπολογίζονται σε 90 σε ολόκληρη την Ελλάδα, από τα οποία τα μιά σκεδόν βρίσκονται διεσπασμένα στο λεκανοπέδιο της Αττικής και της φιλοξενούν περισσότερους από 1.000 μοναχούς και μοναχές. Οι παλαισημερολογίτες έχουν μεταξύ τους ποικίλες διαφορές και... πέντε τουλάχιστον αρχιεπισκόπους (Αυθέντος, Γερρόντος, Κυριανού κ.ά.). Η κυριότερη οργάνωσή τους είναι η «Εκκλησία των Γησιών Χριστιανών Ορθόδοξοι» η οποία, ελλείψει τυπικών διαφορών με την επίσημη εκκλησία, έκανε διαχωριστικό στοιχείο της την εμμονή της στο παλαιό ημερολόγιο.

Στα παλαισημερολογίτικα μοναστήρια, ο θρησκευτικός φανατισμός παίρνει ακραίες μορφές και οι μοναχοί και μοναχές που επικεφαλής τους «χριστοστολισμένοι» μητροπολίτες τους παίρνουν μέρος στις «δυναμικές διαδηλώσεις» των τελευταίων ετών ανήκουν στη δική τους δύναμη. Το πιο γνωστό μοναστήρι τους είναι της Χρυσοβαλάντου, με 60 μοναχές, που παλαιότερα κατηγορήθηκαν για βίαιο προσηλυτισμό ανήλικων κοριτσιών. Ο επισκεπτικός μπορεί να δε και το... «βιβλίο θαμάτων» στο μοναστήρι ή να φάει ένα «θαυματουργό μήλο». Άλλα ονομαστά - αλλά και κέντρα φανατισμού - παλαισημερολογίτικα μοναστήρια υπάρχουν στο Μενίδι, στη Χασιά, στην Κερατέα και στη Μεταμόρφωση Κουβάρη, από όπου ξεκινούν οι θεοβώσιμες ρασοφόροι, με σταυρούς και εικονοματά, κάθε φορά που κα-

Φάκελος

το τούσουν. Εξάλλου, οι Εβραίοι αγρούσαν την αγμία για θρησκευτικούς λόγους. Ακόμη και ο κάθε ραβίνος έφερε υποχρεωτικά να είναι έγγαμος.

Ο Ζερεμιά έδειξε αρκετό σεβασμό στη μεταγενέστερη παράδοση και δεν αμφισβήτησε ότι ο Ιησούς ήταν άγαμος. 'Ετσι από σεβασμό στην Καινή Διαθήκη γράφει ότι «Ο Ιησούς, ως φαίνεται, ήταν άγαμος».

Η σιωπή αυτή της Καινής Διαθήκης για τη σεξουαλική ζωή του Ιησού Χριστού αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τους Χριστιανούς. Όλοι οι Χριστιανοί διδάσκονται στην κατήχηση ότι οι Ιερές Γραφές περιέχουν όλες τις αλήθειες που είναι απαραίτητες για τη σωτηρία μας. Και ότι μέσα από τις Γραφές, ο Θεός απεκάλυψε στους ανθρώπους ότι τους είναι χρήσιμο για να Τον γνωρίζουν, να Τον αγαπούν και να Τον υπηρετούν.

Έτσι, εφόσον η Καινή Διαθήκη δεν αναφέρει τίποτα για τη σεξουαλικότητα του Ιησού, θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι η αγμία ή μη του Ιησού είναι άνευ ιδιαίτερης σημασίας για τη σωτηρία του ανθρώπου και για τη γνώση που έχουν για τον Θεό.

Αν οι Χριστιανοί αρέσκονται να πιστεύουν ότι ο Ιησούς ήταν ή όχι άγαμος και ότι αυτό έχει θεμελιώδη σημασία για τη σωτηρία των ανθρώπων, αυτό, το πολύ να πο, είναι δική τους δουλειά. Ελάχιστοι όμως μας πληροφορεί για τη σεξουαλικότητα του Ιησού από ό,τι εκείνοι πιστεύουν για το θέμα αυτό και που δεν είναι κατ' ανάγκη καθωσμίμο.

Το γεγονός πάντως είναι ότι οι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης δεν αποδίδουν καμία σημασία στη σεξουαλικότητα του Ιησού και την θεωρούν προφανώς χωρίς επιπτώσεις γι' αυτό που λένουν οι Γραφές στους ανθρώπους εκ μέρους του Θεού.

Η βία των ιδεολογιών

Του Χρήστου Γιανναρά

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ είναι καινούριο στην Ελλάδα: Η θρησκευτική πίστη να μετασκευάζεται σε φανατική ιδεολογία. Να κατεβαίνει μανόμενη στους δρόμους για να κατατροπώσει αντιπάλους.

Ας ξεχωρίσουμε την ήρα από το στάρι: Η πίστη είναι άθλημα, η ιδεολογία είναι μόνο επιλογή.

Επιλέγουμε ιδεολογία, όπως επιλέγουμε κομματική ένταξη ή ποδοσφαιρική προτίμηση. Επενδύουμε σε έτοιμες ιδέες την ψυχολογική ανάγκη ατομικών «πεποιθήσεων». Δηλαδή, καλύπτουμε με την ιδεολογία κάποιο εσωτερικό μας κενό - ίσως την απουσία **νοήματος** της ύπαρξής μας, τη θαβιρότερη μας ανασφάλεια. Στοιμάζουμε τους φόβους μας, αναπληρώνουμε την ατομική μας ανεπάρκεια, με το να γινεψθούμε σε κάποιες έτοιμες «αρχές», «αλήθειες» ή «αξίες» που μας προσπορίζουν ατομική εγκριότητα και ψυχολογική σιγουριά.

Το γεγονός πάντως είναι ότι οι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης δεν αποδίδουν καμία σημασία στη σεξουαλικότητα του Ιησού και την θεωρούν προφανώς χωρίς επιπτώσεις γι' αυτό που λένουν οι Γραφές στους ανθρώπους εκ μέρους του Θεού.

Δεν έλειψαν οι παρεκτροπές φανατισμού και στην ορθόδοξη εκκλησιαστική παράδοση - φαινόμενα αλλοτρίωσης της πίστης σε ιδεολογία. Ήταν όμως πάντα παρεκτροπές. Δεν θεομοιούθησαν ποτέ, δεν περιβλήθηκαν το κύρος κάποιου επίσημου αναγνωρίσματος.

Αυτό έγινε μόνο στη δυτική χριστιανοσύνη. Κι ήταν η αφορμή του «Σχίσματος» με την ελληνική Ανατολή, γιατί στη Δύση η παρεκτροπή θεομοιούθησε, έγινε η επίσημη στάση. Η πίστη μετασκευάστηκε σε νοσηραχική «επιστήμη» σε *sacra scientia*.

Η δύναμη παρουσία αυτών των οργανώσεων κατέδειξε τη θαλά κρήνη στην οποία έχουν εισέλθει εδώ και χρόνια οι άλλοτε κραταιές όσο και αμαρτωλές «αδελφότητες θεολόγων» του «Σωτήρος» και της «Ζωής». Το μοντέλο της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας τους δεν άντεξε τον χρόνο και τώρα φαίνεται να παραδίδουν τη σκευάλη σε διαδόχους περισσότερο φανατισμένους.

Η «Ζωή» ιδρύθηκε το 1911 και γνώρισε ημέρες δόξης στις πρώτες μεταφυλικές δεκαετίες, με αποκορύφωμα τη χουντική περίοδο, όταν ήλεγξε την ιερουμική Ιερά Σύνοδο και διόριξε μητροπολίτες. Ο συγχρωτισμός της με το παρκαράτος και αργότερα με τη δικτατορία, καθώς και οι ανιστορή εσωτερικοί κανόνες της, την οδήγησαν στη φθορά. Σήμερα, η οργάνωση περιορίζεται σε λιγότερο φιλόδοξο δραστηριότητες, υπό τη διείθυνση του αρχιμανδρίτη κ. **Αναγ. Σταματοπούλου** και του «λαϊκού» κ. **Γερ. Καρατζά**. Διαθέτει δύο οικοτροφεία στην Αθήνα, δύο «γνωστά αερομενόμενα» στην οδό Παροικιστών 189 και στην Αγία Παροικιστή, όπου κατοικούν 35 περίπου μέλη της, και ιδιόκτητα διδύμοι στην Αθήνα, τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, την Πά-

Το καινωτικό αυτό πρότυπο μοιάζει να είναι σήμερα το κυρίαρχο. Η «Ζωή» και ο «Σωτήρ», με τις φιλοδοξίες της «παραδειγματικής» κοινωνικής παρουσίας, είναι σε παρική και διάλυση. Έχουν εμφανιστεί καινούριες μικρο-οργανώσεις, με ακροκάμπη τον χαρακτήρα της «σέκτας», και η φανατισμένη πεποίθησή ότι εκπροσωπούν, μόνον αυτές, τη γήσινα «ορθοδοξία».

Κυρίως όμως έχουν συγκροτηθεί κάποιοι δραστήριοι παράγοντες συντισμοί και συσπείρωσης όλων αυτών των οσμιατικών ομάδων. Παράγοντες επαμείωστα καλυμμένοι πίσω από την ανώνυμη διαχείριση μιας εβδομαδιαίας εφημερίδας: «Ο ορθόδοξος τύπος». Δεν υπήρξε ποτέ στην Ελλάδα πιο μεθοδικός και προγραμματικός οργανισμός του εκκλησιαστικού λαϊκού βιώματος, από τη στατηχηκή που ερασιώξει αυτό το έντυπο. Χτυπάει μεθοδικά και υπολογισμένα για να παραλάβει τα ζωτικά κέντρα του ορθόδοξου βίου και ήθους: Το Οικουμενικό Πατριαρχείο, την εκπαιδευτική αναγέννηση του αγιογραφικού μοναχισμού, την όπια παρέμβαση ορθόδοξης αυτοσυνειδήσιας στον χώρο της ελληνικής διανοήσης.

ΕΠΙΣΗΜΕΣ οργανώσεις και ανεπίσημες σέκτες, ψάχνουν πάντοτε να βρουν αφορμές για να κρατούν σε εγρήγορση τον φανατισμό των οπαδών, εξασφαλίζοντας έτσι την αφοσίωσή τους στα ιδεολογικά κατάρτητα. Επιστρατεύουν κάθε τόσο κάποια καινούρια απειλή, κάποιο καινούριο αντίπαλο «ορθόδοξιας»: Τη μία είναι ο Οικουμενικός Πατριάρχης που «προδίδει» την πίστη του και «υποτάσσεται στους παπικούς». Την άλλη είναι κάποιο νομοσχέδιο της κυβέρνησης που «αλλάει την οικογένεια». Άλλοτε, μια «δεδήλη» τανία, κι άλλοτε το «σημείον του Αντιχριστού» στις ταυτότητες.

Το περιεργό είναι πως όλες αυτές οι οργανώσεις και σέκτες, ενώ επενδύουν όλο τον φανατισμό τους στην προάσπιση της «ορθοδοξίας», δεν ενοχλούνται που οι στόχοι της πολιτικής τους είναι τον τελευταίο καιρό απολαμπιστικοί εισαγόμενοι: Ο θρόνος για τον αριθμό 666 προτεμφαρίστηκε στην Αμερική, σε κάποιες περιθωριακές προτεπαντικές σέκτες, κι από εκεί απλώθηκε σε πάμπολλες χώρες για να φτάσει τελικά και στην Ελλάδα και να ξεσηκώσει σε συναγεμώ του οπαδούς των οργανώσεων. Το ίδιο και η φιμολογία για την επικείμενη έλευση του Αντιχριστού, το ίδιο η ακατάχτη διαμολογία, το ίδιο και η διαδότηση τανία του Σκορτσέζου που έδωσε αφορμή για τις αθλιότητες της βίας στους δρόμους της Αθήνας.

ΒΕΒΑΙΑ, κάποιου «φανατιστές» διανοούμενου και σπρονόθετος έδωσαν με διαγυδόντες δηλώσεις να ταυτίσουν τις αθλιότητες της βίας με το σύνολο διαχρονικού ήθους της Εκκλησίας. Μίλησαν «άλλ' αντ' άλλα» - για φανατισμούς θρησκευτικών πόλεμων και σφαγές Ουγενότων και πυρπολήσεις αρχαιοελληνικών ναών. Δεν υποληθίζονται, ούτε φρόντισαν ποτέ να πληροφορηθούν, πως η ίδια η βιωματική αντιστοιχία της Εκκλησίας, όπου και όταν υπάχει, είναι ο πιο ασυβίβιστος φραγμός στη θρησκευτική ιδεολογία για τον συνακόλουθο φανατισμό και τη βία. Αντίθετα, οι εκδοκίμοι «φανατιστές» είναι που άνοιξαν το δρόμο για την ιδεολογική αλλοτρίωση, της πολιτικής, της τέχνης και τελικά και της πίστης.

Πίσω από τις σκεπόμενες οθόνες των κινηματογράφων, όπως και πίσω από τους αποτεμφωμένους ζωγραφικούς πίνακες και τα θρηματοποιημένα γραφεία του Πολυτεχνείου, υπάχει η ίδια βία ιδεολογικής «ελευθερίας» - βία ιδεολογικής επιβολής που ενσπαικνείται αποκρίλλεται και με τη μετροτάση τανία του Σκορτσέζου. Αν το είχαν υποψησιαστεί οι «φανατιστές» θα εκτιμούσαν τουλάχιστον την ορθόδοξη σύνθεση του Αρχιεπισκόπου της Αθήνας, που γνωρίζοντας καλά την ψυχοπαθολογία της παρεκτροπής, έκανε έγκραμα έκκληση στην κυβέρνηση να μη δώσει τροφή στον φανατισμό.

ΚΑΙ ΜΙΑ τελευταία παρατήρηση: Υπάρχουν κάποιες, υπάρχουν και θέματα της σύγχυσης που δημιουργεί η ψυχοπαθολογία των οπαδών. Η αγαθή κυροβία, που μας την έδειξε η Τηλεόραση να διαμαρτυρείται γιατί της βρίζουν τον χριστό, δεν ήξερε με ποιον άλλο τρόπο να υπερασπιστεί την προσωπική της σχέση με κοινωνία με μια πραγματικότητα που δίνει νόημα και ελπίδα στην καθημερινότητά της. Σίγουρα, κανένας δεν της είχε ποτέ ότι ο τρόπος της ζωής που δεν γνωρίζει θάνατο, είναι να αγαπάς ακόμα και όταν σε μισούν. Μέσα στην διαδρομή των αιώνων το πρόσωπο του Χριστού δέχτηκε αναβίμησης εμπιστοσύνης, κολαφισμούς, ραπίσματα. Θα ήταν χαμικό να έχουν με ρόπαλα να τον υπερασπίσουν όσοι βρίσκουν σε αυτή την «άκρα ταπεινότητα» το μυτικό της ζωής που κείνη τον θάνατο.

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΕΣ από αυτές τις οργανώσεις («Ζωή», «Σωτήρ») ήταν άλλον συνεκτικές στο πρότυπο της προτεπαντικής κοσμικής «ευπρέπειας». Απέφυγαν να επενδύσουν την ιδεολογικοποιημένη πίστη τον φανατισμό της ψυχολογικής ανασφάλειας των οπαδών. Γι' αυτό και διαφώνησαν πάντοτε με τα κακίστατα των δεινών τους «κινήσεων»: τις οργανώσεις του κληρικού Καντιώτη και του πολιτευτή Ψαρουδάκη, και καλλιεργώντας ανειθώσιατα τη φανατισμένη κατέβησε στους δρόμους μανόμενος ρασοφόρος οπαδός να σπάσουν τα τζάμα των ξενοδοχείων όπου οργανώνονταν «καλλιτεία», ή να παρεμποδίσουν τη γενοσηνία Επισκόπων που στους «παρακείλους» της οργάνωσης ήταν καταχωρημένοι ως κινάδοι.

Φάκελος

Του Κ. Β. Σακελλαρίου

ΤΑ ΠΡΟΣΦΑΤΑ πρωτοφανή γεγονότα, που συνέβησαν μέσα στην Αθήνα με αφορμή την προβολή της κινηματογραφικής ταινίας «Ο τελευταίος πειρασμός», αποκάλυψαν το χάος και το φοβερό μεσαιωνικό καθεστώς που επικρατεί μέσα στον εκκλησιαστικό χώρο και φανέρωσαν το ήθος και το ύψος των λεγόμενων εξωεκκλησιαστικών οργανώσεων, οι οποίες, με τους επικεφαλής τους «ευσεβιστές», επιδιώκουν να αποκτήσουν τον έλεγχο στη διακυβέρνηση της Ελλαδικής Εκκλησίας και να επιβάλουν τις ολοκληρωτικές, σκοταδιστικές και μεσολλόδοξες αντιλήψεις τους σ' ολόκληρο τον ελληνικό λαό.

Υπεύθυνοι για τα εξοργιστικά γεγονότα είναι η ηγεσία της Ελλαδικής Εκκλησίας και οι ηγέτες των εξωεκκλησιαστικών οργανώσεων, μέλη των οποίων προκάλεσαν και το βράδυ της περασμένης Τετάρτης αξιοθρήνητα επεισόδια στην Ελλάδα, θα προσκρούσει ευθέως στη θρησκευτικά ομοιογενή ευαισθησία του λαού μας πάνω στο θέμα της ταινίας (και δη όχι μόνο των ορθοδόξων, αλλά και των περισσότερο ετεροδόξων χριστιανών που κατοικούν εδώ) διότι η ταινία επιχειρεί τη φρικιαστικότερη χυδαίωση της προσώπου του ίδιου του ιδρυτού της χριστιανικής θρησκείας, θεανθρώπου Ιησού Χριστού, γεγονός που δεν έχει το όμοιο του ως προς τον «σχολιασμό» οποιοδήποτε άλλου μεγάλου θρησκευτικού διδασκάλου.

Έτρεξε να προλάβει

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ κ. Σεραφεΐμ θέλησε να έχει τα πρωτεία στην καταδίκη της κινηματογραφικής ταινίας κι έτρεξε να προλάβει κάτι άλλους χριστιανούς, για να μην κατηγορηθεί από τους «ευσεβιστές» οργανωσιακούς ότι αδιαφορεί για τα χρηστά ήθη του χριστιανισμού πληρώματος. Έτσι ο κ. Σεραφεΐμ, ως πρόεδρος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, απέστειλε στις 17 Αυγούστου ε.έ. στον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης κ. Αγ. Κουτσούμωρα, τον υπουργό Προεδρίας κ. Αλ. Κακλαμάνη και την υπουργό Πολιτισμού κ. Μελ. Μερκούρη το υπ' αριθμ. Πρωτ. 2481 συνοδικό έγγραφο στο οποίο, αναφερόμενος στον «Τελευταίο πειρασμό», τονίζει τα εξής:

«Πιστεύουμε ότι ενδεχομένη προβολή της ως άνω ταινίας και

Υπεύθυνοι για τα εξοργιστικά γεγονότα είναι η ηγεσία της Ελλαδικής Εκκλησίας και οι ηγέτες των εξωεκκλησιαστικών οργανώσεων, μέλη των οποίων προκάλεσαν και το βράδυ της περασμένης Τετάρτης αξιοθρήνητα επεισόδια

Η ευθύνη της Εκκλησίας

στην Ελλάδα, θα προσκρούσει ευθέως στη θρησκευτικά ομοιογενή ευαισθησία του λαού μας πάνω στο θέμα της ταινίας (και δη όχι μόνο των ορθοδόξων, αλλά και των περισσότερο ετεροδόξων χριστιανών που κατοικούν εδώ) διότι η ταινία επιχειρεί τη φρικιαστικότερη χυδαίωση της προσώπου του ίδιου του ιδρυτού της χριστιανικής θρησκείας, θεανθρώπου Ιησού Χριστού, γεγονός που δεν έχει το όμοιο του ως προς τον «σχολιασμό» οποιοδήποτε άλλου μεγάλου θρησκευτικού διδασκάλου.

Συνεχίζοντας ο κ. Σεραφεΐμ υποστηρίζει ότι οι εισαγωγές στην Ελλάδα της ταινίας «Ο τελευταίος πειρασμός» δεν μπορούν να κατοχυρωθούν νομοθετικά το ακάλυπτο δικαίωμα για την προβολή της και καταλήγει με το αίτημα η κυβέρνηση να απαγορεύσει την προβολή της ταινίας.

Οι φλογεροί και αφιονισμένοι από τους ηγέτες τους «αγωνιστές» των εξωεκκλησιαστικών οργανώσεων, αυτοί οι «ευλαβείς» ορθόδοξοι χριστιανοί, άνδρες και γυναίκες, λαϊκοί και κληρικοί, μεταμορφώθηκαν σε απάιστους και επικίνδυνους χούλιγκανς και μετέβαλαν το κέντρο της ελληνικής πρωτεύουσας σε αιματοβαμμένο από ξένους

χούλιγκανς γήπεδο Χείζελ των Βρυξελλών.

Οι «αγνοί» αγωνιστές και «υπερασπιστές» της πίστης και των χριστιανικών αρχών έκαναν τα πάντα γυαλιά - καρφιά. Με τη βοήθεια σιδερένιων και ξύλινων σταυρών, με ρόπαλα, λαστούς, σιλέτα και σουγιάδες, με χυδαίες βρισιές και έξαλλους αλαλαγμούς και με την απαραίτητη - σε τέτοιες θρησκευτικές επιχειρήσεις και εξορμήσεις - συνοδεία ύμνων, προσευχών, κοντακιών, καταβασίων και τροπαριών, απώθησαν με εξουδετέρωσαν αστυνομικές δυνάμεις και κατόπιν, ως μαινόμενοι ταύροι, εισέβαλαν σε αίθουσες κινηματογράφων, όπου έπαιζαν τον «Τελευταίο πειρασμό». Εκεί έτοπασαν στο ξύλο τους «άπιστους» θεατές, για να τους κάνουν προφανώς πιστούς χριστιανούς, κατέστρεψαν καθίσματα, ξεσχισαν με σιλέτα και σουγιάδες τις οθόνες, προηλάκισαν όργανα της τάξης και τραυμάτισαν πολίτες. Και, τέλος, έφτυγαν από το πεδίο της μάχης νικητές και τροπαιούχοι, γιατί δεν επέτρεψαν να παιχθεί «Ο τελευταίος πειρασμός».

Ο Ι ΤΡΑΜΠΟΥΚΙΣΜΟΙ των έξαλλων «χριστιανών» δηλωτών προκάλεσαν φόβο και τρόμο στον αρχιεπίσκοπο κ. Σερα-

φεΐμ, ο οποίος βλέποντας τις έντονες κατά της ηγεσίας της Ελλαδικής Εκκλησίας αντιδράσεις της συντριπτικής πλειοψηφίας του ελληνικού λαού και διαπιστώνοντας ότι η Πολιτεία δεν πρόκειται να παραβεί τις διατάξεις του Συντάγματος και των νόμων και δεν θα απαγορεύσει την προβολή της ταινίας, αναγκάστηκε να μεταβάλει στάση. Έτσι, στις 14 Οκτωβρίου ε.έ., δηλαδή την επόμενη μέρα από την εκδήλωση των ταραχών, κατόπιν εντολής του αρχιεπισκόπου, το γραφείο Τύπου της Ιεράς Συνόδου έσπευσε να ανακοινώσει ότι «η Εκκλησία δεν παρέχει καμιά κάλυψη σε πράξεις βίας και προκαλεί λύπη το γεγονός ότι από μερικούς αποδόθηκε στη διοίκηση της Εκκλησίας ευθύνη για την υποκίνηση ή την κάλυψη βιαιοτήτων που σημειώθηκαν παράλληλα με τις διαμαρτυρίες των πιστών».

Η παραπάνω ανακοίνωση της Ιεράς Συνόδου είναι απόλυτα υποκριτική και παραπλανητική, γιατί, όχι μόνο ο αρχιεπίσκοπος δεν έσπευσε να προβεί αμέσως στη δίωξη των κληρικών εκείνων, που πήραν μέρος στα πρωτοφανή έκτροπα - όπως αποδεικνύεται από δημοσιευθείσες φωτογραφίες - αλλά και γιατί ο «φλογερός» μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Αυγου-

στίνος Καντιώτης, που είναι και μέλος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, προετοιμάζει νέες «δυναμικές» κινητοποιήσεις!

Συγκεκριμένα, ο «άγιος» Φλωρίνης σε ομιλία του στον, ελεγχόμενο από τον ίδιο, σύλλογο «Ο Μέγας Αθανάσιος» την περασμένη Κυριακή, δηλαδή μετά τις οχλοκρατικές εκδηλώσεις των παπαδοχούλιγκανς, είπε ότι η Εκκλησία της Ελλάδος θα προχωρήσει σε λαϊκά συλλαλητήρια στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα και σε άλλες πόλεις της χώρας, αν ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και υπουργός Δικαιοσύνης κ. Κουτσούμωρας δεν απαγορεύσει την προβολή της άσεμνης και θλάσφημης κινηματογραφικής ταινίας του Σχορτσέ «Ο τελευταίος πειρασμός».

Οι αρχιεπισκοπικές ευαισθησίες

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ κ. Σεραφεΐμ δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία στο κινηματογραφικό έργο του Σχορτσέ «Ο τελευταίος πειρασμός» και απαιτεί από την κυβέρνηση να σταματήσει την προβολή του. Ο αρχιεπίσκοπος κάνει τον ευαίσθητο για τον «Τελευταίο πειρα-

σμό» του Νίκου Καζαντζάκη, αλλά είναι τελείως αδιάφορος για πολλούς πειρασμούς, που έχουν διαπράξει φίλοι του «άγιοι» μητροπολίτες. Ο κ. Σεραφεΐμ έχει κλειδώσει στα συρτάρια του γραφείου του έγγραφες και υπεύθυνες καταγγελίες για τους πειρασμούς «αγίων αδελφών» και γνωρίζει πολύ καλά τα καμώματα, τα παιχνιδάκια, τα τομπούσια, τα καπνίσματα και τα συμπαρομαρτούντα, που έγιναν σε ένα εξοχικό παραλιακό σπίτι, όπου ανθεί η αρετή και η φιλοκαλία...

Ο αρχιεπίσκοπος ξέρε πολλά, αλλά θέλει να τα κουκουλώσει. Όπως έχει, μέχρι σήμερα, κουκουλώσει, με τη βοήθεια άλλων παρώντων, πολλά σκάνδαλα, παλαιά και πρόσφατα.

Διαβεβλημένοι και διάτρητοι

Ο κ. ΣΕΡΑΦΕΪΜ - ο τόσο ευαίσθητος για τον «Τελευταίο πειρασμό» - ανέχεται να κυκλοφορούν και να λειτουργούν στην περιοχή της αρχιεπισκοπής διαβεβλημένοι και διάτρητοι, από κάθε άποψη, κληρικοί. Ένας από αυτούς είναι και επίσκοπος, που παρακολουθεί ταινίες σε κακόφημους κινηματογράφους και ενθουσιάζεται με το πολύ σκληρό πορνό. Ωστόσο, όχι μόνο δεν του πέταξαν τα ράσα οι αρμόδιοι, αλλά μερικοί φίλοι του, εδώ, στην Αθήνα και στα περιχώρα, τον έχουν μη στάξει και μη βρέξει... Ένας δεσποτής Χρυσόστομος και... καθηγητής είναι ο άγγελος-φύλακας. Όλα αυτά τα ξέρε ο κ. Σεραφεΐμ, αλλά αδιαφορεί.

Η προχθεσινή επ' αυτοφώρω σύλληψη ενός νεαρού δίκου - γεννημένος της μητροπόλεως Καλαβρυτών και Αιγιάλειας - σε έναν οίκο ανοχής, όπου ο ιεροδιάκονος έκανε τον υπηρέτη μιας ιεροδούλου, αποτελεί ένα ελάχιστο σημάδι από τη μεγάλη σήψη που επικρατεί μέσα στην Εκκλησία της Ελλάδος.

Η ταινία «Ο τελευταίος πειρασμός» ίσως δώσει την αφορμή να σπάσει το απόστημα και να αρχίσει κάποια θεραπεία.

Ο θρησκευτικός «αριστερισμός»

τρα, τη Λάρισα και τη Λευκωσία. Στο ανυπολόγιστο αξίας μέγαρο της οδού Καρύστη, στεγάζονται οι εκδόσεις της, καθώς και οι επιμέρους οργανώσεις, φοιτητών, «κορσίδων», επιστημόνων και «κυριών» που διαθέτει. Εκδίδει το περιοδικό «Ζωή», υπό τη διεύθυνση του κ. Γ. Κολιτσάρα, και τα «ειδικά» έντυπα «Ο κόσμος της Ελλάδος», «Ακτίνες» και «Ελληνιστική Αγωγή», στα οποία επίσης αποτυπώνονται τα σημάδια της κρίσης.

Στην ίδια κατάσταση βρίσκεται πλέον και ο «Σωτήρ», οργάνωση που προέκυψε από τη διάσπαση της «Ζωής» στη δεκαετία του 1960. Οι θεολόγοι του «Σωτήρος» γνώρισαν κι αυτοί περιόδους δόξας, αλλά τώρα βρίσκονται στην παρακμή τους. Εκδίδουν τα περιοδικά «Σωτήρ» και «Προς την Νίκην», υπό τη διεύθυνση του κ. Ιωάννη Μπάστα. Έχει ιδιόκτητες εκδοτικές εγκαταστάσεις και βιβλιοπωλεία στην Αθήνα, τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα και τη Λεμεσό, καθώς και τεράστια Ανωνύμη στις οδούς Ισαύρων και Μανρομιάλη. Διαθέτουν επίσης... εκπαιδευτήρια: τις σχολές «Μέγας Βασίλειος» στα Πετράλωνα και την «Ελληνική Παιδεία», η οποία παρέχει «άρτια γραμματική μόρφωση, εν συνδυασμό με την διδασκασίαν του χαρακτήρος των μαθητών

κατά τα ελληνοχριστιανικά ιδανικά».

Ο «Σωτήρ» και η «Ζωή» είναι σήμερα περισσότερο εμπορικές-εκδοτικές επιχειρήσεις και λιγότερο παραεκκλησιαστικές οργανώσεις. Το φοβερό και τρομερό παρελθόν τους αποτελεί ανάμνηση και σ' αυτό έπαιξε κάποιο ρόλο η σφοδρή αντίθεσή τους με την, υπό τον σημερινό αρχιεπίσκοπο, ηγετική ομάδα της Ιεράς Συνόδου, που κατόρθωσε να περιορίσει αισθητά τη δράση τους. Η αφοσίωση σε άκαμπτους θρησκευτικούς κανόνες συνεχίζεται, πάντως, για όσους παραμένουν στους κόλπους τους, όπως συνεχίζονται και οι εσωτερικές ίντριγκες, που φθάνουν μέχρι την εξόντωση, «στο όνομα του Θεού», όσων αντιτίθεται στις υποδείξεις τους. Δεν είναι, πάντως, οι ισχυροί του παρελθόντος, με προσβάσεις στην εκκλησιαστική ιεραρχία, με έλεγχο των καθηγητικών και των νοσοκομείων και πλήθος πιστών. Σήμερα, τους «Ζωικούς» και τους «Σωτηριακούς» τους ξεχωρίζει κανείς μόνον από την επιμονή τους σε μια συγκεκριμένη ενδυματολογική εμφάνιση.

Μία ακόμη (εσω)παραεκκλησιαστική οργάνωση, με την επωνυμία

«Ιερά Συνοδική - Σταυροπηγιακή Μονή Παναγίας Χρυσοπηγής», έχουν δημιουργήσει οι μητροπολίτες Πειραιώς κ. Καλλίνικος, Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος και Καλαβρυτών κ. Αμβρόσιος, με λιγότερη «λαϊκή» επιρροή όμως από όση θέλουν να εμφανίζουν οι ίδιοι. Η «Χρυσοπηγή» είναι περισσότερο όργανο προώθησης των στόχων τους εντός της εκκλησίας και η «Τρόικα» προτιμά για τις δημόσιες εμφανίσεις της τις συγκεντρώσεις που οργανώνουν οι άλλες παραεκκλησιαστικές οργανώσεις.

Από εδώ και πέρα αρχίζουν οι παραεκκλησιαστικές ομάδες, που δεν υστερούν σε θρησκευτικό φανατισμό, θεοκρατικές υπερβολές και σκοταδισμό. Υπολογίζεται ότι υπάρχουν σε ολόκληρη την επικράτεια κάπου 200 τέτοιες ομάδες, γύρω από φιλανθρωπικά ιδρύματα, νοσοκομεία (όπου κυριαρχούν οι άνθρωποι της «Ζωής» και του «Σωτήρος», πριν το ΕΣΥ), καθηγητικά σχολεία, γηροκομεία, φιλόπρωτα ταμεία, παιδικές κατασκηνώσεις και «σκληρούς» κληρικούς ή θεολόγους, τοπικής εμπέλειας. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί η «Χριστιανική αδελφό-

της Λυδία», με έδρα την Ασπροβάλτα Θεσσαλονίκης. Το ομώνυμο περιοδικό που εκδίδει θα έκανε ακόμη και τον μητροπολίτη Φλωρίνης να κοκκινίσει. Παραεκκλησιαστική δραστηριότητα έχουν επίσης κάποιες «χριστιανικές ενώσεις γυνών», «χριστιανικές φοιτητικές ομάδες» και σύλλογοι με επωνυμίες αγίων. Τα τελευταία χρόνια βγήκαν στο προσκήνιο και ορισμένες «προσωπικές οργανώσεις» καλύτερων κληρικών, όπως η «Παράκλητος», το «Ιεραποστολικό Κέντρο Ηλιούπολης» κ.ά.

Παρά την περί τον αντίθετο εντύπωση που δημιουργεί ενίοτε η επικαιρότητα, οι παραεκκλησιαστικές οργανώσεις δεν βρίσκονται σε περίοδο ανάπτυξης, αντίστοιχα με τις εποχές που τις γραμμές τους κοσμούσαν αστέρες σαν τον Παττικό, τον Ιωαννίδη, τον Ιερώνυμο, πλήθος «επώνυμων» μητροπολιτών, γνωστοί ιεροκήρυκες και, το σημαντικότερο, στρατιές «πιστών», που γέμιζαν τις αίθουσες των κηρυγμάτων τους, ενώ κάποιοι πολιτικοί άνδρες φρόντιζαν να τα έχουν καλά μαζί τους για να εξασφαλίσουν τη σταδιοδρομία τους. Με το πέρασμα του χρόνου, στο

ημίφως των εγκαταστάσεών τους παρέμειναν κάποιοι δευτεροκλαστικοί δικαστικοί και στρατιωτικοί της χούντας, λίγοι κληρικοί και ακόμη λιγότεροι λαϊκοί. Η εξοντωτική τυπολατρία τους, η απάνθρωπη εγκράτεια, οι ανέραστες σχέσεις τους, η ηθική και πνευματική καταπίεση και οι αποκλίψεις για την οικονομική διαχείριση των περιουσιών τους, περιορίσαν την εμπέλειά τους. Το παρελθόν τους περιγράφεται αναγνώρι στο βιβλίο του θεολόγου κ. Γ. Μουστάκη, η εμφάνιση του οποίου σε μια τηλεοπτική εκπομπή τον περασμένο Φεβρουάριο, ήταν αρκετή για να στρέψει εναντίον του ολόκληρο το παραεκκλησιαστικό κίνημα, που ανακάλυψε ότι ο ίδιος και ο επίσκοπος Δαδώνης κ. Χρυσόστομος είναι... «πράκτορες των Ρώσων». Άλλωστε ο εθνικισμός ήταν πάντα συνστατικό στοιχείο της νοστορπίας αυτών των οργανώσεων, εξίσου με την αντίθεσή τους προς «τον ακάθαρτο και αμαρτωλό σαρκικό έρωτα».

Τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται στο προσκήνιο ένας νέος τύπος παραεκκλησιαστικού μηχανισμού, με ανστηρότερη θρησκολογία, με αρκετή αθυροστομία και διάθεση

να δραματίζει ρόλο ακόμη και στις πολιτικές εξελίξεις. Ο άξονας «ομάδα Ορθοδόξου Τύπου» - Καντιώτη - παλαιοημερολόγιο, που δρα συντονισμένα πλέον, δεν φιλοδοξεί να διαμορφώσει μόνον «εγκρατείς» οπαδούς, με υπερφωτισμένο λατρευτικό πρόγραμμα, εξαντλούμενο σε εκκλησίες, μοναστήρια και κηρύγματα: τείνει να διαμορφώσει μια «μάχημη» λαϊκή βάση με δυνατότητα κινητοποίησης, άσκησης πολιτικών πιέσεων και δημιουργία «επώνυμων» ηγετών. Τα Γραφεία Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων αυτών των κινήσεων είναι εξίσου δραστήρια και τα διβλοπωλεία τους, που εκδίδουν σωρηδόν έντυπα διάφορων κενόδοξων θρησκευομένων, που φιλοδοξούν να καταγραφούν ως «πνευματικοί ποιμένες».

Η διαφορά με το παρελθόν των παραεκκλησιαστικών οργανώσεων - όσο αμαρτωλό κι αν έχει καταγραφεί - είναι ότι το παρόν δεν διαμορφώνει ποιμένα θρησκευομένων αλλά αγέλες θρησκόληπτων φανατικών, που συναρτούν την επιβολή των απόψεών τους με τη μινική δύναμη των οπαδών τους. Πίσω από τη θεοκρατική εξαλοσύνη διακρίνεται πλέον η σπουδή για τη διαμόρφωση ενός «κοινωνικού» κινήματος θρησκευτικού τύπου, που θα χρησιμοποιεί τον σταυρό ως ρόπαλο και τους εκκλησιαστικούς ύμνους ως πολεμικά εμβατήρια.